

T.C.
ANKARA

15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/965

KARAR NO : 2025/1734

DAVACI : temsilen
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI (EĞİTİM BİR SEN)
VEKİLİ : AV. KADRIYE CANYURT - (E-Tebliğat)

DAVALI : İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM
SANDIĞI (İLKSAN) - (E-Tebliğat)
VEKİLİ : AV. SÜLEYMAN DİRLİK

DAVANIN ÖZETİ :İlkokul öğretmeni olması nedeniyle 07/09/2011 tarihinden itibaren İLKSAN üyeliği başlayan ve aidat ödeyen davacı tarafından, 24/03/2025 tarihinde Ünivesitesi'ne öğretim görevlisi olarak atanması sebebiyle üyeliğinin sonlanması nedeniyle ödemiş olduğu aidatların ödediği son aidat miktarı dikkate alınarak ödenmesi (emekli yardımı) istemli başvurusunun reddine ilişkin 13/05/2025 tarih ve 98197 sayılı işlemin; hukuka aykırı olduğu, 120 ay aidat ödeme şartını yerine getirdiği, başka bir kuruma nakil nedeniyle üyeliğinin son bulduğu, iki şartın aynı anda sağlanmasını aramanın hak kaybına neden olacağı, Danıştay ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda hak ihlali kararları olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacının son ödediği miktar üzerinden yaptığı talebin emekli yardımı talebi olduğu, emekli yardımından yararlanması için 120 ay aidat yatırma ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından emekli edilme şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği, davacının 24/03/2025 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı dışında bir kuruma atanıp Sandık üyeliği kapsamı dışına çıktığı, emekli olmadığı, emekli olmadığı halde emekli yardımı ödenmesi durumunda aktüerya dengesinin bozulacağı ve emekliliğini bekleyen yüz binlerce üyenin mağduriyetinin söz konusu olacağı, aidat iadesi ve emekli yardımı hükümlerine göre davacıya emekli yardımı yapılmasının mümkün olmadığı, emekli yardımı hakkı olmadığı için ancak ödediği aidatların yasal faiziyle iade edilebileceği, emsal kararlar olduğu, tesis edilen dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 15. İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası ve ekleri incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, İlkokul öğretmeni olması nedeniyle 07/09/2011 tarihinden itibaren İLKSAN üyeliği başlayan ve aidat ödeyen davacı tarafından, 24/03/2025 tarihinde Ünivesitesi'ne öğretim görevlisi olarak atanması sebebiyle üyeliğinin sonlanması nedeniyle ödemiş olduğu aidatların ödediği son aidat miktarı dikkate alınarak iade edilmesi istemli başvurusunun reddine ilişkin 13/05/2025 tarih ve 98197 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına dair Kanun'un 11. maddesinde 11. Maddesinde "Hükmi şahsiyeti haiz ve Maarif Vekaletine bağlı olmak üzere (İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı) adı ile bir sandık kurulur.

Maarif Vekaleti bütçesinden maaş alan ilkokul öğretmenleri, ilkokul yardımcı ve stajyer öğretmenleri, yetiştirme yurtları öğretmenleri, arızalı çocuklara ilk tahsillerini veren müesseselerin öğretmenleri, Maarif müdürleri, ilköğretmen müfettiş ve denetmenleri, uygulama okulu öğretmenleri,

15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/965

KARAR NO : 2025/1734

İlköğretim Umum Müdürlüğü ve maarif müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık işlerinde çalışan memurlar Sandığa azadırlar.

Sandık azası iken emekliye ayrılanlar, isterlerse azalıklarını devam ettirebilirler.

Sandığın gelirleri şunlardır:

1 - Azalardan umumi heyetçe tesbit edilecek miktarda her ay kesilecek aidat (azanın her terfi ettiği ayı takibeden ayda bu aidat yalnız o aya mahsus olmak üzere iki misli olarak alınır.)

2 - Teberrular ve Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar.

3 - Sandık gelirlerinin nemalandırılmasından hasıl olan karlar.

4 - Sandığın maksatlarını tahakkuk ettirmeye elverişli prevantoryum ve kaplıca gibi tesisler satın alarak veya yaptırılarak bunların kiralanmasından veya işletilmesinden elde edilecek kazançlar.

Sandığın, azalarına hangi hallerde ve ne miktarda karşılıksız veya karşılıklı yardım yapacağı 14 üncü maddede yazılı 'Ana statü' de belirtilir. " düzenlemesi yer almaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yukarıda anılan 4357 sayılı Kanun düzenlemelerine dayanılarak hazırlanan İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Anastatüsü'nün 15. maddesinde; "Sandık üyelerine aşağıda belirlenen hallerde sosyal muhtevalı yardımlar yapılır.

1- İkraz (Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı'nın ikraz usullerine göre Yönetim Kurulu kararı ile), 2- Evlenme yardımı, 3- Tabii afet yardımı, 4- Şehit Yardımı, 5- Ölüm yardımı, 6- Maluliyet yardımı, 7- Emeklilik yardımı.

Yukarıda sayılan yardımlar Sandık hükmi şahsiyetinin mali imkanları ölçüsünde her yıl, yıllık kesin hesap ve bütçe durumlarına bakılarak gerçekleştirilir.

Yardımlara nasıl hak kazanılacağı, yardım miktarı, müracaat şekli, ibrazı gereken belgeler özel bir Yönetmelikle tesbit olunur." kuralı yer almıştır.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği'nin "Emekli Yardımı" başlıklı 8. maddesinde;(1) Emekli yardımı;

a) Üyelik kapsamında Sandığa en az 120 ay aidat ödeyip, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından emekli edilenlere yapılan toplu emekli ödemesi olarak,

b) (Değişik: TD-Ocak 2023/2783) Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamında görevine ilk defa atanmadan önce meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilenler hariç olmak kaydı ile görevi başında iken çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Sosyal Güvenlik Kurumu sağlık kurulunca tespit edilenlerden, Sandık üyesi iken Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından malulen emekli edilenlere, üyelik sürelerine bakılmaksızın yapılan maluliyet ödemesi olarak,

c) Sandık üyesi iken vefat edenlerin, üyelik sürelerine bakılmaksızın, kanuni vârislerine ölüm ödemesi olarak,

ç) Üyelik kapsamında iken, Sandığa en az 120 ay aidat ödemiş olanlardan, herhangi bir nedenle üyeliği sona erip, aidat iadelerini almayanların vefatı halinde bu üyelerin kanuni vârislerine ölüm ödemesi olarak, bir defaya mahsus olmak üzere emekli yardım usul ve esaslarına göre ödenir.

(2) Emekli yardımı hesaplama kalemleri şunlardır;

a) Üyenin Sandığa ödemiş olduğu aidat toplamının yüzde yüz elli fazlası tutarı,

b) Üyenin ödediği son aidat tutarının yüz ile çarpımının tutarı,

c) Üyenin son aidat tutarının dört katının aidat ödenen toplam yılla çarpımının tutarı, toplamlarıdır.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bendlerinde belirtilen son aidat tutarı terfi dönemine denk gelmiş ise, emekli yardımının hesaplanmasında bir aidat tutarı esas alınır.

(4) (Değişik: TD-Ocak 2023/2783) Sandık üyesi iken en az 120 ay aidat ödeyip, üyeliklerinin düştüğü tarihte Sosyal Güvenlik Kurumu genel emeklilik şartı olan hizmet yılı ve prim ödeme gün

15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/965

KARAR NO : 2025/1734

sayısı şartlarını taşımakla birlikte, yaş şartını taşımadığından yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen süreyi tamamlamak için beklemek zorunda olanlara; bu durumlarını genel zaman aşımı süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumundan alacakları yazı ile ve memuriyetle ilişkilerini kestiklerini belgelendirmeleri kaydıyla en son ödediği aidat tutarı esas alınarak emekli yardımı ödenir. (...)" düzenlemesi yer almaktadır.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği'nin "Aidatların İadesi" başlıklı 14. Maddesinde " (1) Üyelik sürelerine bakılmaksızın;

a) Sandık üyesi iken üyelikleri sona erenlere,

b) (Değişik: TD-Ocak 2023/2783) Sandık üyesi iken emekli olup, 120 ayını doldurmamış olanlara,

c) (Değişik: TD-Ocak 2023/2783) Üyelik kapsamında iken, Sandığa en az 120 ay aidat ödemiş olanlardan, emeklilik dışındaki bir nedenle üyeliği sona erenlere talep etmeleri halinde,

ç) Sandıktan emekli yardımı almış olup, tekrar üyelik kapsamında bir göreve dönenlere, ödemiş oldukları aidatları, ödendiği tarihler dikkate alınarak yasal faizi ile birlikte kendilerine iade edilir, ayrıca emekli yardımı ödemesi yapılmaz.

(2) (Değişik: TD-Ocak 2020/2748) Aidatların iade edilebilmesi için;

a) Form dilekçe;

b) Üyenin görev ve görev yerlerini gösterir güncel hizmet cetveli,

c) (Değişik: TD-Ocak 2023/2783) Üyenin görev/görev yeri değişikliklerini belgeleyeceği; atama kararnamesi/personel nakil bildirimi veya istifa onay belgesi ya da göreve son verildiğine dair kararname,

ç) Sandıktan emekli yardımı alıp, tekrar üyelik kapsamında bir göreve döndükten sonra emekli olanlara aidat iadesi yapılabilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumundan gönderilen emekli aylığı bağlandığına dair resmi yazının fotokopisi,

d) Üyelik süresi 120 ayın altında olanların emekli olmaları halinde Sosyal Güvenlik Kurumundan maaş bağlandığına dair yazı fotokopisi, istenir." seklindedir.

Dosyanın incelenmesinden, ilkokul öğretmeni olması nedeniyle 07/09/2011 tarihinden itibaren İLKSAN üyesi olduğu ve aidat ödediği, 24/03/2025 tarihinde Ünivesitesi'ne öğretim görevlisi olarak atanması nedeniyle üyeliğinin son bulduğu, 163 ay üyeliğine karşılık 22.079,07-TL aidat kesintisi yapıldığı, davacının son ödediği miktar üzerinden hesaplama yapılarak kendisine ödeme yapılması istemli başvuru yaptığı, davalı idare tarafından ise 120 ay aidat ödeme şartını sağlasa da aynı anda gerçekleşmesi gereken emekli olma şartını sağlamadığından kendisine emekli yardımı yapılamayacağı ancak ödediği miktarların yasal faiziyle ödenebileceği şeklinde cevap verilmesi üzerine 13/05/2025 tarih ve 98197 sayılı bu ret işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının 120 aydan fazla aidat ödediği, üyelik aidatlarının İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı'nın kamu gücünden kaynaklanan tek yanlı tasarrufu sonucu kesildiği, davacının emeklilik yardımından yararlanması için Yönetmelikte öngörülen 10 yıllık süreyi doldurduğu görülmekte olup davacının ödediği en son aidat miktarı üzerinden emekliye ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanması ve belirlenen miktarın davacıya ödenmesi eşitlik ilkesi ve hakkaniyet kuralları gereği olduğu anlaşıldığından davacının bu yöndeki isteminin reddine yönelik işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Nitekim benzer uyuşmazlığa ilişkin olarak Danıştay 11. Dairesi'nin vermiş olduğu 13/06/2017 tarih ve E:2017/937, K:2017/4897 sayılı kararında da emekli olmama durumunun emeklilik yardımı ödenmesine engel olarak görülmemiştir. Anılan karara göre emekli olmadan önce ilkokul öğretmenliği görevinin sona ermesi sebebiyle Sandık üyeliğinden ayrılan kişinin emeklilik yardımından yararlanmak için Yönetmelik'te öngörülen on yıllık süreyi doldurması hâlinde en son

T.C.

ANKARA

15. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/965

KARAR NO : 2025/1734

aidatın kesildiği tarihe kadar üye kalsaydı emekliye ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanan tutarın kişiye ödenmesi eşitlik ilkesi ve hakkaniyet kuralları gereğidir (Derya Yulcu (2) [2. B.], B. No: 2019/18482, 2/2/2022, § 50).

Yukarıda ifade edilen Danıştay 11. Dairesi kararıyla da bağlantılı olarak; Anayasa Mahkemesinin Derya Yulcu (2) (Başvuru No. 2019/18482, 02/02/2022) ve Kenan Karlıdağ (Başvuru No:2020/28247, 07/01/2025) kararlarında, Anayasa Mahkemesince, aynı tip uyumsuzluklarla ilgili olarak bazı mahkemelerce Danıştay 11. Dairesinden farklı kararlar verildiğine işaret edilmiş ancak bu kararlarda içtihat merci olan Danıştay'ın vermiş olduğu karardan farklı bir sonuca nasıl ulaşıldığının açıklanmadığını işaret ederek mülkiyet hakkı yönünden ihlal kararları vermiştir ((Derya Yulcu (2) [2. B.], B. No: 2019/18482, 2/2/2022, § 51, Kenan Karlıdağ [1. B.], B. No: 2020/28247, 7/1/2025, § 13).

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Dava konusu işlemin İPTALİNE,

2-Aşağıda dökümü yapılan 1.378,30 TL yargılama giderinin ve karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 30.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3-Artan posta ücretinin talep olması halinde hemen, talep olmaması halinde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine,

kararın tebliğinden itibaren **otuz (30) gün** içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi** nezdinde **istinaf kanun yolu açık** olmak üzere 06/11/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı	:	615,40 TL
Karar Harcı	:	615,40 TL
Vekalet Harcı	:	87,50 TL
Posta Gideri	:	60,00 TL
TOPLAM	:	1.378,30 TL

